

Sygn. akt IV CSK 611/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie z wniosku H. K.
przy uczestnictwie D. K.
o ustanowienie drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 kwietnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 21 lutego 2014 r., sygn. akt IV Ca [...],

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. przyznaje radcy pr. M. F.-W. ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w S. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni w postępowaniu kasacyjnym;

III. oddala wniosek uczestnika o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni H. K. w skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w S. z dnia 21 lutego 2014 r., wydanego w sprawie o ustanowienie drogi koniecznej, uzasadniła wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, twierdząc, że:

- „a) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, mianowicie konieczność przeprowadzenia analizy prawnej przesłanki zapewnienia nieruchomości „odpowiedniego dostępu do drogi publicznej”, wynikającej z przepisu art. 145 § 1 k.c., w odniesieniu do wykładni celowościowej tego przepisu, w tym konieczność ustalenia celu jakiemu odpowiedni dostęp do drogi publicznej ma służyć, przy uwzględnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego; w związku z powyższym konieczne jest ustalenie, czy ocena odpowiedniego dostępu do drogi publicznej dokonywana przez Sąd powinna uwzględniać uwarunkowania społeczno-gospodarcze, uzasadniające bądź nie ustanowienie dostępu do drogi publicznej?
- b) skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na pozbawienie wnioskodawczyni odpowiedniego dostępu do drogi publicznej, wobec oddalenia wniosku o ustanowienie służebności przechodu i przejazdu, i pozbawienie nieruchomości wnioskodawczyni odpowiedniego dostępu do drogi publicznej, w tym z uwagi na naruszenie przepisu art. 145 § 1 k.c.”

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może zostać osiągnięty jedynie przez powołanie i właściwe uzasadnienie istnienia wymienionych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje na podstawie oceny, czy okoliczności powołane przez stronę odpowiadają przyczynom kasacyjnym wymienionym w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżąca nieskutecznie powołała się na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wykazanie jej wymagało sformułowania określonego problemu prawnego o charakterze abstrakcyjnym, powołanie przepisów prawa, które stanowiły źródło jego powstania, zaprezentowania argumentacji przekonującej o istnieniu na jego tle rozbieżnych ocen prawnych, a także świadczącej o poważnych trudnościach w jego rozwiązaniu, ponadto wskazanie, dlaczego jest ono istotne (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 12 grudnia 2013 r., IV CSK 384/13, niepubl.).

Przedstawiona przez skarżącą kwestia nie nosi cech istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Sposób jej sformułowania oraz uzupełniające je wywody świadczą o tym, że wnioskodawczyni, powołując się na tę kwestię, zmierzała do poddania kontroli Sądu Najwyższego trafności powołanych w skardze zarzutów, w tym pośrednio także zarzutów w świetle art. 398³ § 3 k.p.c. niedopuszczalnych, nie zaś wyjaśnienia istotnego, abstrakcyjnego problemu prawnego, który budziłyby poważne wątpliwości wymagające usunięcia w ramach rozpoznania nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest skarga kasacyjna. Uzasadnienie wniosku w odniesieniu do tej przesłanki sprowadza się do zaprezentowania własnych poglądów skarżącej na temat prawidłowego rozstrzygnięcia przedstawionej kwestii z pominięciem wymaganej argumentacji prawnej, która wskazywałaby, że rozwiązanie przedstawionego problemu może stwarzać poważne trudności bądź wywołuje kontrowersje. Uzasadnienie sformułowane w taki sposób nie odpowiada wymaganiom prawidłowego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., nie mogło zatem wywołać zamierzonego skutku.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi, a zatem na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., skarżąca nie uzasadniła twierdzenia o jej wystąpieniu stosowną argumentacją prawną, która zmierzałaby do wykazania kwalifikowanego, ewidentnego naruszenia powołanych w skardze przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw skargi (por. postanowienia Sądu

Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07 i z dnia 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11, niepubl.). Wnioskodawczynie, ograniczając się do powtórzenia jednego z zarzutów skargi, pominęła aspekt „oczywistości” naruszenia prawa, którego zarzut ten dotyczy, mogący prowadzić do stwierdzenia oczywistej zasadności skargi. Nieprzedstawienie wymaganej jurystycznej argumentacji powoduje, że skarżąca nieskutecznie powołała się także na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wobec niestwierdzenia okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi do rozpoznania Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono stosownie do § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst Dz. U. 2013 r., poz. 490).

Nie znajdując podstaw do odstąpienia od zasady przewidzianej w art. 520 § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku uczestnika o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.